

ПРОТОКОЛ № 5

от заседание на Обществения съвет към министъра на икономиката, енергетиката и туризма, създаден със Заповед № РД-16-489 от 03.04.2013 г. на министъра на икономиката, енергетиката и туризма

Днес, **17.05.2013 г.**, в 13,15 часа в сградата на Министерството на икономиката, енергетиката и туризма в гр. София, ул. "Славянска" № 8, Голяма зала, се проведе петото заседание на Обществения съвет към министъра на икономиката, енергетиката и туризма, създаден със Заповед № РД-16-489 от 03.04.2013 г. на министъра на икономиката, енергетиката и туризма.

На заседанието присъстваха, както следва:

Асен Василев - министър на икономиката, енергетиката и туризма;

Бетина Жотева - директор на дирекция „Връзки с обществеността и протокол“ в МИЕТ;

Димитър Куюмджиев - директор на дирекция „Сигурност на енергоснабдяването“ в МИЕТ и секретар на Обществения съвет;

инж. Огнян Винаров - гражданска квота и секретар на Обществения съвет от гражданската квота;

Иван Йотов - изпълнителен директор на „Електроенергиен системен оператор“ ЕАД /ЕСО/;

Иван Йончев - представител на „Български енергиен холдинг“ ЕАД /БЕХ/;

Евгения Хаританова - председател на Държавната комисия за енергийно и водно регулиране /ДКЕВР/;

Анжела Тонева - член на ДКЕВР;

Екатерина Истаткова - директор в ДКЕВР;

Лили Младенова - началник на отдел в ДКЕВР;

Александър Масларски - представител и член на Комисията за защита на потребителите /КЗП/;

Пламен Димитров - председател на КНСБ;

инж. Александър Загорев - представител на КТ „Подкрепа“;

Николай Ненков - представител на КНСБ;

Владимир Топалов - представител на миньорите в КТ „Подкрепа“;

Пламен Стефанов - представител на електроразпределителните предприятия /ЕРП/ и представител на „Енерго-Про“;

Константин Стаменов - представител на Българската федерация на индустриалните енергийни консуматори /БФИЕК/;

Христослав Павлов - ВЕИ сектор /Българска ветроенергийна асоциация/;

Владимир Аличков - ВЕИ сектор /Българска фотоволтаична асоциация/;

На ротационен принцип в заседанието взеха участие представители на гражданската квота, а именно:

Ангел Славчев - гражданска квота;

Йоанна Христова - гражданска квота;

Тодор Тодоров - гражданска квота;

Георги Найденов - гражданска квота;

Красимир Николов - гражданска квота;

Мариана Христова - гражданска квота;

Славчо Галевски - гражданска квота;

Ангелаки Гоцев - гражданска квота;

Методи Митев - гражданска квота /представител на Гражданско движение на протестиращите „Освобождение“/;

Веселин Василев - гражданска квота /представител на Гражданско движение на протестиращите „Освобождение“/;

Мартин Георгиев - представител на Асоциацията на търговците на електроенергия в България;

Евгени Савчев – представител на „Енерджи Холд“ /търговци на електрическа енергия/;

Христо Дяков - председател на КНСБ в „ТЕЦ Марица Изток 2“;

Георги Петров – представител на „Национална федерация „Енергетици“.

При участието на Анелия Терзиева – технически секретар на Обществения съвет.

Дневният ред беше изпратен по електронната поща на членовете на Съвета на 15.05.2013 г., както следва:

1. Презентация на ВЕИ сектора.
2. Представяне на предложение на ТЕЦ „Марица Изток 2“ за оптимизиране на разходите.
3. Разни.

В началото на заседанието министър Василев обяви, че представители на МИЕТ заедно с експерти от ДКЕВР и ЕСО започват работа по преразглеждането на системата на ценообразуването. Основният принцип, който следва да се съблюдава според г-н Асен Василев, е максимално приближаване до пазара, без с това да се доведе до увеличаване на цената на електрическата енергия. Счита, че докато не бъде направен съответният анализ и не бъде уточнено всичко, и тъй като все още няма окончателни данни, този въпрос не следва да се подлага на разискване. Още веднъж призова всички участници по веригата на ценообразуването да предложат съкращаване на разходите. Заяви, че когато този анализ бъде направен, то той ще бъде представен за разглеждане първо на Обществения съвет.

Г-жа Бетина Жотева – информира Съвета, че е отправена покана до главния прокурор да присъства на днешното заседание на Обществения съвет, но заради последните събития и неговата натовареност, е получен отказ за участие в заседанието на 17.05.2013 г.

Г-н Ангел Славчев – прочете писмо, което ще бъде внесено официално в МИЕТ. Две от основните задачи, отбелязани в писмото, са: 1\ сформирание на работна група за създаване на нова рамка на ценообразуването на електроенергията и за разработване на правила за Надзорен съвет, като надведомствен контрол на решенията на ДКЕВР, който да има право на отлагателно вето върху решенията на ДКЕВР; 2\ да гарантира, че предложенията за изменение на Закона за енергетиката /ЗЕ/ ще бъдат разгледани от следващото Народно събрание. Г-н Славчев попита защо не е сменен и разследван Валентин Николов – изпълнителен директор на АЕЦ „Козлодуй“.

Министър Василев заяви, че има такава работна група от юристи от МИЕТ и ДКЕВР. Предлага в работната група да бъдат включени и представители на гражданската квота. Подчерта, че не може да гарантира, че следващият Парламент ще приеме предложенията за законодателни промени. Поясни, че двама членове на Съвета на директорите на АЕЦ „Козлодуй“ вече са сменени. Каза, че по отношение на г-н Валентин Николов се прави допълнителна проверка.

Г-н Пламен Димитров /председател на КНСБ/ - направи изказване. Каза, че също като гражданската квота има идея за създаване на Надзорен съвет с право на отлагателно вето върху решенията на ДКЕВР. Счита, че са необходими законодателни промени. Според него цената на електрическата енергия не трябва да бъде увеличавана от 1 юли 2013 г. Предлага г-н Иво Лефтеров, изпълнителен директор на НЕК ЕАД, да оттегли писмата си до дружествата.

Г-жа Бетина Жотева – заяви, че такава кореспонденция не е съгласувана с МИЕТ. Предлага КНСБ да предложат свои представители, които да бъдат включени в работната група.

Г-н Георги Найденов /гражданска квота/ - счита, че транзитната такса трябва да бъде премахната. Каза още, че е необходимо либерализиране /„отваряне“/ на пазара.

Министър Василев посочи, че е необходимо цялостно решение на въпроса, а не решение „на парче“. Каза също, че за да бъде реализирано предложението на г-н Найденов, са необходими законодателни промени. Заяви, че по принцип подкрепя това предложение.

В изпълнение на функциите и задачите, възложени на Обществения съвет съгласно Заповед № РД-16-489 от 03.04.2013 г. на министъра на икономиката,

енергетиката и туризма, Съветът пристъпи към разглеждане на въпросите от дневния ред:

По т. 1 от дневния ред: беше представена презентация за ВЕИ сектора от г-н Владимир Аличков /ВЕИ сектор/. След края на презентацията беше открита дискуссия.

Г-н Александър Загорев /КТ „Подкрепа“/ - каза, че е против тази презентация да бъде публикувана на интернет страницата на МИЕТ, тъй като по негово мнение това е реклама, а не презентация. Счита, че в презентацията не е казана цялата истина – напр. че цялата останала част от енергийния сектор е поддържана в готовност, за да функционират ВЕИ-та. Не се споменава също каква е цената на електроенергията от ВЕИ, която по негово мнение е прекалено голяма.

Министър Василев каза, че целта е била да се представят решения за оптимизиране на разходите, каквито решения не са включени в презентацията.

Инж. Огнян Винаров /гражданска квота и секретар на Обществения съвет от гражданската квота/ - изтъкна, че делото срещу Румен Овчаров и другите е възобновено. Посочи, че е налице по-голямо производство на електроенергия, отколкото е необходимо, като по-голямата част от това производство е от ВЕИ.

Г-н Методи Митев /представител на Гражданско движение на протестиращите „Освобождение“/ - също счита, че в презентацията ВЕИ секторът не е дал предложения за намаляване на разходите. Заяви, че в района на Добрич цената на водата е най-високата. Предлага да се използва цената от ВЕИ за намаляване на цената на водата.

Г-н Георги Найденов /гражданска квота/ - посочи, че целта е цената на електроенергията от ВЕИ да стане конкурента. Каза още, че пазарът на електрическа енергия е дебалансиран.

Г-н Иван Йотов /ЕСО/ - заяви, че има ниски товари /т.е. налице е ниско потребление на електроенергия спрямо производството/. Затова е налице необходимост от ограничаване на производството на всички видове централи. Така например за топлофикациите е въведено ограничение, така че да произвеждат електроенергия само колкото е размерът на топлинното им производство. Подчерта, че при налагане на ограничителните мерки от ЕСО са спазени всички законови изисквания. По отношение на презентацията заяви, че не приема единствено начина на техническо доказване. Посочи, че ЕСО е намалило разходите си с около 12 % или това се равнява на 9,5 млн. лв.

Г-н Владимир Аличков /ВЕИ сектор/ - ВЕИ секторът биха покрили разходите за балансиране, ако им предоставят точни числа. Готови са да участват в работна група с ЕСО за поемане на разходите за балансиране от ВЕИ сектора.

Г-н Методи Митев /представител на Гражданско движение на протестиращите „Освобождение“/ - предлага ДКЕВР да бъде разделена на две, като дейността по определяне на цената на водата и дейността по определяне на цената на електроенергията да не се изпълняват от една структура. По негово мнение така регулаторът ще е по-ефективен.

Г-н Христослав Павлов /ВЕИ сектор/ - каза, че преференциалната цена през последните две години е намалена с общо 50 %. По тази причина ВЕИ секторът не може да си позволи повече да намалява цената. Не може да предложи намаляване на разходите. Предлага, вместо ВЕИ секторът да представи вариант за оптимизиране на разходите, държавата да отпусне енергийни помощи за нуждаещите се български граждани.

Г-жа Анжела Тонева /ДКЕВР/ - каза, че харесва презентацията на ВЕИ сектора, като по отношение на утвърдената цена за достъп отбеляза, че сега е моментът да се преценят всички фактори в електроенергийната система по повод присъединените ВЕИ мощности. За по-голямата част от присъединените фотоволтаични централи Комисията не е издавала лицензи, защото са под 5 МВт. Изтъкна, че Решението от 14.09.2012 г. на ДКЕВР е отменено от съда поради процедурни нарушения, свързани с липсата на обществено обсъждане и достатъчно мотиви за размера ѝ, а не поради незаконосъобразност. Съгласно Закона за енергетиката, при разлики между временната и окончателната цена за достъп е предвиден компенсаторен механизъм, което означава, че ако в случай на отклонения на вече представените от операторите данни в Комисията има разлика в разходите и съответно в приходите, то те ще бъдат взаимно компенсирани.

Г-н Христослав Павлов /ВЕИ сектор/ представи презентация за ВЕИ сектора на тема: „Развитие на вятърната енергия в България“.

Г-жа Мариана Христова /гражданска квота/ - не желае да се получи нов монопол, като фалиралите ВЕИ-та станат собственост на банките, отпуснали заемите.

Г-н Евгени Савчев /представител на „Енерджи Холд“/ - заяви, че е довел със себе си италиански инвеститор – техен партньор, който е готов да закупи 200 MW електрическа енергия.

Министър Василев беше категоричен, че е готов да проведе среща с него. /Денят и часът на срещата бяха уточнени./

Представител на миньорите заяви, че в Европа всеки производител на ВЕИ е задължен да произвежда балансиращи мощности.

Владимир Аличков /ВЕИ сектор/ - добавката за т.нар. „зелена енергия“ в Румъния се поема от замърсяващите производства. Предлага да се въведе този механизъм и у нас.

Г-н Иван Йотов /ЕСО/ - каза, че наистина с цената за достъп, определена с Решението от 14.09.2012 г. на ДКЕВР се покриват разходите за балансиране. Тази цена обаче не покрива разходите за балансиране на мрежата към ЕРП-та.

На въпрос на министър Василев – дали ВЕИ секторът ще поеме разходи и кои, г-н Владимир Аличков /ВЕИ сектор/ заяви, че те /ВЕИ секторът/ „могат да поемат разходите, които причиняват на системата в размер между 60 и 80 млн. лв.“.

По т. 2 от дневния ред: г-н Христо Дяков /председател на КНСБ в „ТЕЦ Марица Изток 2“/ предостави данни за финансово-икономическото състояние на „ТЕЦ Марица Изток 2“, както и информация за взетите мерки и решения за оптимизиране на разходите. Посочи, че е извършен анализ, като се предлага намаляване на разходите в размер от общо 95 млн. лв. за 2013 г.

Г-жа Евгения Харитоновна /председател на ДКЕВР/ - направи изказване по отношение на такса пренос. Отбеляза, че Народното събрание е органът, който следва да предприеме действия за промяна на някои постановления в енергетиката. Целта на ДКЕВР е да бъдат премахнати тези цени /добавките за зелена и кафява енергия/, за да се улесни износът на електрическа енергия. Категорично заяви, че ДКЕВР не иска това премахване да става за сметка на потребителите – битови и стопански. Счита, че следва да се намери по-приемлив механизъм, който да удовлетворява както миньорите, така и потребителите и другите участници на пазара на електрическа енергия.

Г-н Георги Петров /Национална федерация „Енергетици“/ - попита какво ще стане от 1 юли.

Министър Василев обясни, че целта е да не стане нищо лошо. Заяви, че докато въпросите не бъдат обсъдени на Обществения съвет, няма да бъдат предлагани решения. Уведоми участниците в Съвета, че с турската страна са водени преговори за следния вариант: една от централите от Маришкия басейн да се „закачи“ за един остров, докато излезе решението на ENTSO-E.

Г-н Константин Стаменов /БФИЕК/ - каза, че токът на свободния пазар е по-скъп, а не е по-евтин. Обясни, че от 2008 г. те продават електроенергия не по себестойност, а по пазарно ориентирани цени.

Г-н Георги Найденов /гражданска квота/ - обърна внимание, че в Обществения съвет не участва представител на Комисията за защита на конкуренцията. Според него ЗЕ трябва да бъде изменен. Посочи, че трябва да се работи в посока на енергийна ефективност.

Министър Василев посочи, че преди сме били на 18 % свободен пазар, сега сме на 44%, а следващата година този процент ще се покачи. Заяви, че докато изцяло се премине на свободен пазар, този процес трябва да става постепенно.

Г-жа Евгения Харитоновна /председател на ДКЕВР/ - каза, че в края на 2014 г. пазарът на електрическа енергия трябва да е либерализиран. И сега в България пазарът е свободен, но лицензираните търговци на електроенергия за битови потребители не са готови да доставят електрическа енергия на битовите потребители. В момента цената на електрическата енергия е регулирана; ограничавана от ДКЕВР от енергийните предприятия.

Г-жа Мариана Христова /гражданска квота/ - счита, че в Съвета трябва да вземат участие и да представят свои предложения за оптимизиране на разходите представители на двете американски централи и АЕЦ „Козлодуй“. Заяви, че „ако работим с европейски изисквания, ще затворим България“. Предлага да бъде решен проблемът, а не да се създава нов. Предлага „мръсните“ производства да бъдат „закачени“ /т.е. да поемат добавката/ за зелената енергия.

Г-н Мартин Георгиев /представител на Асоциацията на търговците на електроенергия в България/ - каза, че ако цените станат пазарни, те са готови да продават и на битовите потребители. Да се намери решение за „отпушване“ на износа. Счита, че с премахването на таксите ще се решат много от проблемите в енергийната система. Приходите могат да се увеличават, ако се увеличава цената отвън.

Г-жа Лили Младенова /ДКЕВР/ - добавките за зелена енергия, за високоефективно производство и невъзстановяемите разходи са тези, които утежняват експорта на електрическа енергия, а не цените достъп и пренос.

Г-жа Бетина Жотева – информира Съвета, че в МИЕТ е постъпило предложение от АЕЦ „Козлодуй“ за съкращаване на разходите на централата. Каза, че за следващото заседание на Обществения съвет ще бъде поканен изпълнителният директор на АЕЦ „Козлодуй“.

Г-н Иван Йончев /БЕХ/ - запозна участниците в Съвета с предложението на АЕЦ „Козлодуй“ за ценовия период 01.07.2013 г. – 30.06.2014 г. Обясни, че оптимизирането на разходите е в две насоки: 1\ условно наречени постоянни разходи – те са основно за транспорт на отработеното ядрено гориво и за ремонт; 2\ за двата фонда, в които АЕЦ „Козлодуй“ прави вноски. Ще бъде внесено заявление в ДКЕВР с отправените предложения.

Министър Василев подчерта, че е помолил дейностите за ремонт на АЕЦ „Козлодуй“ да не бъдат намалявани, а да се намалят само разходите за това.

Във връзка с отново повдигнатия въпрос за отварянето на 3 и 4 блок на АЕЦ „Козлодуй“ г-жа Мариана Христова /гражданска квота/ постави въпрос – доколко след шест години /след затварянето им през 2007 г./ 3 и 4 блок на АЕЦ „Козлодуй“ могат да бъдат въведени в режим на работа, след като сега те са в режим „Е“ /експлоатация на нулева мощност/.

Общественият съвет прие следния дневен ред за следващото заседание:

1. Изслушване на представители на АЕЦ „Козлодуй“, НЕК и американските централи във връзка с предложения за оптимизиране на разходите.
2. Представяне на новия модел на ДКЕВР за ценообразуване на електрическата енергия от 1 юли 2013 г.
3. Предложения за промени в ЗЕ.

Общественият съвет реши следващото заседание да се проведе на 31.05.2013 г., от 13,00 часа в Голямата зала, находяща се в сградата на МИЕТ, ул. Славянска № 8, гр. София.

Заседанието приключи в 16,30 часа.

Изготвил: Анелия Терзиева – технически секретар на Обществения съвет:

Димитър Куюмджиев – директор на дирекция „Сигурност на енергоснабдяването“ в МИЕТ и секретар на Обществения съвет:

инж. Огнян Винаров – секретар на Обществения съвет от гражданската квота: